

Broj:

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAGE I ZAŠTITU
ZA 2006. GODINU**

Sarajevo, maj 2007. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu	4
3.	Nalazi revizije i preporuke	5
3.1.	Sistem internih kontrola	5
3.2.	Nabavke u toku 2006. godine	5
3.3.	Popis sredstava i izvora sredstava	6
3.4.	IT sistem	7
III.	KORESPONDENCIJA	8
IV.	REZIME	8

Prilog 1: Tabela izvršenja budžeta od 01.01. do 31.12.2006. godine

Prilog 2: Komentar Agencije na nacrt Izvještaja

Prilog 2: Odgovor Ureda za reviziju na Komentar Agencije na nacrt Izvještaja

I MIŠLJENJE REVIZORA

- a. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja na dan 31.12.2006. godine u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (u daljnjem tekstu: Agencija).
- b. Rukovodstvo Agencije je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- c. Zakonski temelj revizije sadržan je u Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/06). Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI ("Službeni glasnik BiH", broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sistema internih kontrola kojima se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine, pouzdano izvještavanje i efikasno poslovanje.
- d. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usuglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije za 2006. godinu realno i objektivno prikazuju finansijsko stanje Agencije na dan 31. decembra 2006. godine u svim značajnijim aspektima poslovanja, osim za kvalifikacije efekata koje na finansijske izvještaje ima stavka:

- ***Izvršenog popisa sredstava i izvora sredstava (vidjeti tačku 3.3.)***

Sarajevo, 13.04.2007. godine

II REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ

1. Uvod

Državna Agencija za istrage i zaštitu je sve do juna 2004. godine (Službeni glasnik BiH broj:27/04) poslovala kao Agencija za informacije i zaštitu prema Zakonu koji je objavljen u «Službenom glasniku BiH» broj:15/02).

Prema odredbama navedenih propisa Agencija je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću. Agencija je osnovana radi obavljanja policijskih poslova. Agencijom rukovodi direktor (krajem godine prelaskom direktora na drugo radno mjesto, Agencijom rukovodi zamjenik direktora) koji ima jednog zamjenika i pomoćnike direktora. Agencija se finansira iz Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH.

Na sva ostala pitanja značajna za djelovanje Agencije kao policijskog organa, koja nisu propisana Zakonom o Agenciji primjenjuje se Zakon o policijskim službenicima BiH.

Poslovi iz nadležnosti Agencije su: Sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela iz nadležnosti Suda BiH; Prikupljanje obavještenja i podataka o krivičnim djelima iz prethodne tačke, te praćenje i analiza sigurnosne situacije i pojava koje pogoduju nastanku i razvoju kriminaliteta; Pružanje pomoći Sudu i Tužiteljstvu BiH u prikupljanju obavještenja, te izvršavanje naloga Suda i Glavnog tužitelja BiH), Fizička i tehnička zaštita osoba, objekata i druge imovine zaštićene po zakonu o Agenciji; Zaštita svjedoka; Provođenje međunarodnih sporazuma o policijskoj suradnji i drugih međunarodnih instrumenata u njenoj nadležnosti; Kriminalistička ekspertiza; Ostali poslovi propisani zakonom i drugim propisom.

Prema odredbama navedenog Zakona sjedište Agencije je u Sarajevu i ima četiri regionalna ureda i to u Sarajevu, Banja Luci, Mostaru i Tuzli.

Agencija osigurava podatke i vodi evidencije u skladu sa Zakonom o policijskim službenicima BiH i drugim propisima BiH.

2. Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2005. godinu

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Agencije za 2005. godinu, o čemu je sastavljen Izvještaj, kao i prethodnu fazu revizije za 2006. godinu. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvještaju i Agenciji je sugerisano razmatranje istih, te preduzimanje određenih aktivnosti na otklanjanju istih kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

Agencija je u propisanom roku od 60 dana, u skladu sa odredbama člana 16. stav 3 Zakona o reviziji institucija BiH, dostavila Odgovor o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom Izvještaju za 2005. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije, dane u navedenom Izvještaju i danim preporukama u prethodnoj reviziji, kao i uvidom u realizirane aktivnosti koje su navedene u Odgovoru o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja nepravilnosti koje su identificirane u revizijskom Izvještaju za 2005. godinu, utvrdili smo koje su preporuke i sugestije realizirane, koje su u toku, a koje nisu realizirane.

Realizirane preporuke:

- Praćenje izvršenja budžeta je na zadovoljavajućoj razini kao i samo planiranje koje se iz godine u godinu poboljšava;

Aktivnosti koje su u toku:

- Permanentna dogradnja sistema internih kontrola koja reguliraju problematiku većeg broja frekventnih troškova;
- Uočena su određena poboljšanja u primjeni Zakona o javnim nabavkama tokom 2006. godine;

Aktivnosti koje nisu realizirane:

- Popis sredstava i izvora sredstava nije u cijelosti izvršen na zadovoljavajući način;

3. Nalazi revizije i preporuke za 2006. godinu**3.1. Sistem internih kontrola**

Tokom revizije 2006. godine uočili smo kako bi Agencija trebala nastaviti nadograđivati sistem internih kontrola i redovito pratiti primjenu postojećih pravila i procedura koja reguliraju razna područja poslovanja (npr. procesa nabavki i popisa sredstava i izvora sredstava, upotrebi službenih automobila i potrošnje goriva, korištenje sredstava reprezentacije, pitanje troškova prevoza itd.). Revizijom troškova reprezentacije, na primjer, uočeno je kako su se javljala određena prekoračenja spomenutih troškova u odnosu na interni «Pravilnik o načinu korištenja reprezentacije u Agenciji» od 07.09.2004. godine, (navedena prekoračenja se odnose na troškove interne reprezentacije). Navedena prekoračenja nastaju u skladu sa planiranim izmjenama internog Pravilnika, međutim te izmjene nisu bile usvojene u momentu nastanka troškova interne reprezentacije. Od uspostavljanja djelotvornog i efektivnog sistema internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu Agencije, jer će takav sistem osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće propuste, nepravilnosti i eventualne zloupotrebe javnih sredstava.

Revizija preporučuje rukovodstvu Agencije nastavak pozitivnih tendencija u izgradnji sistema internih kontrola, kako bi iste u razumnom uvjerenju spriječile sve moguće propuste i nedostatke u poslovanju Agencije.

3.2. Nabavke u toku 2006. godine

Revizijom nabavki u 2006. godine utvrdili smo kako je Agencija primjenjivala Zakon o javnim nabavkama u skoro svim segmentima (izuzev nabavke Internet usluga). Nadalje smo uočili značajne pozitivne pomake u provedenim procedurama javnih nabavki u odnosu na prošlu godinu, te sugerišemo daljnju dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama u svim segmentima. No međutim i pored ove tvrdnje revizija je uočila i jedan broj nedostataka i propusta na koje želimo skrenuti pažnju, a one se odnose na sljedeće:

Nabavka TETRA sistema: Procedura je prilično kasno započeta (obavještenje objavljeno u studenom 2006. godine). Iako su tri ponude iznad planiranog iznosa nabavke, a samo jedna unutar planiranog iznosa, ocijenjene su sve ponude i izabrana najviše ocijenjena ponuda. Ugovor je zaključen nakon sedam, a ne po isteku petnaest dana od dana obavještenja kako nalaže Zakon o javnim nabavkama.

Nabavka zimske uniforme: Uočili smo kako su i kod ove nabavke nedostaci kod provođenja procedure slični nedostacima uočenim kod nabavke ljetne uniforme (zajednički obuhvaćeni podkriteriji kvaliteta i garantni rokovi, istim brojem bodova ocijenjeni različiti garantni rokovi i slično). U razgovoru smo saznali kako se na temelju naših preporuka iz prethodne revizije pripremaju izmjene odluke o kriterijima, pogotovu kod nabavke odjeće, gdje su garantni rokovi definirani zakonskim rješenjima kojih se svi ponuđači moraju pridržavati. Takođe smo utvrdili kako je procijenjena vrijednost nekih lotova niža tako da se mogao primijeniti i neki drugi postupak.

Usluge Interneta: Nabava Internet usluga izvršena je bez prethodno provedene procedure izbora najpovoljnijeg dobavljača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Mjesečna pretplata za spomenute usluge iznosi 1.090,00 KM, a isplaćuje se na temelju ugovora zaključenog dana 17.05.2004. godine. Agencija je pokrenula proceduru nabavke i Interneta usluga 05.04.2006. međutim postupak je poništen tako da je ponovo pokrenuta procedura nabavki putem konkurentskog zahtjeva 25.09.2006., postupak još uvijek nije okončan.

Ured za reviziju sugeriše rukovodstvu Agencije analiziranje svih gore pobrojanih slabosti i propusta, te ubuduće dosljedno provođenje procedura nabavki u skladu sa Zakonu o javnim nabavkama. U slučaju određenih nejasnoća sugeriše se konsultiranje nadležne institucije.

3.3. Popis sredstava i izvora sredstava

Analizom izvještaja o popisu sredstava i izvora sredstava¹ za 2006. godinu i uvidom u dokumentaciju o provedenom popisu, Ured za reviziju je utvrdio kako popis nije u cijelosti izvršen u skladu sa računovodstvenim propisima, no međutim želimo naglasiti činjenicu kako su učinjeni određeni pomaci u toku 2006. godine i uloženo dosta truda prilikom obavljanja ovog posla.

Uočeni propusti i nedostaci se odnose na sljedeće:

Naš dojam je kako nisu izvršene cjelovite odgovarajuće pripreme za popis sredstava i izvora sredstava, kako u računovodstvu tako i na terenu (mada je uloženo dosta truda u ovaj posao). Naime, ustanovili smo kako regionalni uredi nisu zaduženi za sva sredstva koja se nalaze kod njih. Ta sredstva se vode u evidenciji pod internim šiframa i veoma je teško ustanoviti koja šifra se odnosi na odgovarajući inventarni broj koji je upisan na reversu prilikom zaduženja ureda. Takođe, uočili smo kako vozila zadužena na odgovarajuće organizacijske jedinice (nalaze se na listi npr. administracije) nisu popisivana putem liste već je sačinjena posebna lista za sva vozila i tako izvršen popis). Slična stvar je i sa policijskom opremom i sredstvima veze. Takođe smo u razgovoru saznali kako program za stalna sredstva ne omogućava unošenje stvarnog stanja iz kog bi se jednostavnim uspoređivanjem došlo do viškova i manjkova, već se to mora raditi ručno («pješke»), šta kod velikog broja

¹ Svrha popisa jeste da se na temelju stvarnog stanja uskladi knjigovodstveno stanje sredstava i njihovih izvora, knjiženjem razlika, odnosno viškova i manjkova i tako osiguraju realni podaci u računovodstvenim iskazima godišnjeg obračuna. Popis doprinosi da u godišnjim finansijskim izvješćima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava, obaveza i potraživanja pod uvjetom da se isti uradi u skladu sa propisima, šta po mišljenju Ureda za reviziju nije bilo u cijelosti slučaj sa izvršenim popisom za 2006. godinu u Agenciji.

sredstava koje Agencija posjeduje, nije jednostavan posao. Nadalje smo uočili kako se na popisnim listama nalaze i sredstva koja su ranije rashodovana i fizički više ne postoje. Mišljenja smo kako bi trebalo programski riješiti jednostavnije unošenje rezultata stvarnog popisa koji bi omogućio utvrđivanje viškova i manjkova. Također je nužno srediti bazu podataka tj. unijeti stvarne inventurne brojeve i iz popisnih listi eliminirati sredstva kojih više nema (ukoliko treba da ostanu u bazi podataka, ista bi se trebala evidentirati na odgovarajući način). Sugeriramo razmišljanje o funkcionalnijem evidentiranju sredstava po organizacionim jedinicama koji će omogućiti popis po tim organizacionim jedinicama.

Poznata je činjenica kako izvršenja popisa predstavlja obavezu i kako popis sredstava i izvora sredstava doprinosi da u godišnjim finansijskim izvještajima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava i izvora sredstava, te predstavlja odraz domaćinskog raspolaganja sredstvima.

Ured za reviziju preporučuje rukovodstvu Agencije nastavak započetih aktivnosti u procesu popisa sredstava i izvora sredstava kako bi ovo područje uredili na jedan kvalitetan i precizan način. Revizija je svjesna činjenice složenosti i obimnosti ove problematike kao i dislociranosti pojedinih dijelova Agencije šta još više usložnjava proces popisa sredstava. Nadalje sugeriramo dogradnju ili nabavku novog software-a programa za evidenciju stalnih sredstava i obračun amortizacije, koji je po mišljenju revizije nužan iz razloga velikog broja stalnih sredstava i kompleksnosti same Agencije.

3.4. IT sistem

Informacijski sistem ima priličan broj modula razvijenih uglavnom uz podršku supervizora, ali je isti još uvijek u fazi uspostavljanja. Sistem je u Agenciji povezan u lokalnu računarsku mrežu bez mogućnosti centralizovanog upravljanja, šta se odnosi i na pripadajuće Regionalne urede. Strategija razvoja informacionog sistema je kreirana od strane supervizora, međutim ista nije obavezujuća za službenike Agencije. U procesu razvoja strategije nije sudjelovalo osoblje zaposleno u Agenciji, pa samim tim nije u potpunosti upoznato sa svim detaljima i smjernicama daljeg razvoja.

Utvrđeno je da ne postoje tehnički definisani načini i prava pristupa podacima po nivoima u informacionom sistemu, na osnovu klasifikacije podataka napravljene u Pravilniku o sigurnosti i zaštiti podataka. Pored ovoga nisu definisani vremenski rokovi čuvanja podataka u elektronskom obliku.

Takođe trenutno nisu kreirani opisi modula informaciono - komunikacionog sistema, procedure za kreiranje rezervnih kopija sistema, kao i administratorski dnevnik za evidenciju promjena na sistemu. Tehničku proceduru kreiranja rezervnih kopija provode administratori sistema, međutim nije predviđeno testiranje ispravnosti kreiranih kopija.

Preporuke

- **Kreirati strategiju razvoja informacionog sistema u suradnji sa supervizorima.**
- **Implementirati centraliziran sistem čijim radom će upravljati server uz planirane operacije pravljenja rezervnih kopija na serveru i centraliziranog pravljenja rezervnih kopija klijenata. Centralizacija sistema će pored lakše upravljivosti i kontrole rada klijenata u mrežnom okruženju, omogućiti i da se provede tehnička klasifikacija prava pristupa korisnika podacima po sigurnosnim razinama.**

- **Definirati vremenske rokove čuvanja podataka, kako bi se mogli planirati i osigurati resursi za smještanje istih i kreirati skripte za automatsko izvršavanje procesa čuvanja podataka.**
- **Napraviti opis informaciono - komunikacionog sistema, Procedure za pravljenje rezervnih kopija i administratorski dnevnik za evidenciju promjena na sistemu.**
- **Osigurati periodično testiranje ispravnosti rezervnih kopija kako bi se povećao stupanj sigurnosti informacionog sistema.**

III. KORESPONDENCIJA

Agenciji je uručen nacrt Izvještaja o reviziji za 2006. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Agencija je dostavila svoje komentare na nacrt Izvještaja.

Pomenuti komentari se odnose na tehničke propuste u pisanju nacrta Izvještaja, i isti su prihvaćeni od strane Ureda za reviziju.

U prilogu Izvještaja dostavljamo vam komentar Agencije i odgovor Ureda za reviziju.

IV. REZIME

Ured za reviziju je izvršio reviziju finansijskog poslovanja Agencije u skladu sa Zakonom o reviziji i INTOSAI standardima, uvažavajući opće uvjete okruženja u kojem je egzistirala Agencija.

Revizijom poslovanja u 2006. godini ponovno smo utvrdili određene nedostatke i propuste, te smo na temelju istih dali određene sugestije i preporuke u cilju unapređenja poslovanja Agencije koje se odnose na:

- nedostatke koji govore o slabostima sistema internih kontrola (vidjeti tačku 3.1.);
- propuste u procedurama nabavki koje su regulirane Zakonom o javnim nabavkama (vidjeti tačku 3.2.);
- nedostatke i propuste u izvršenom popisu sredstava (vidjeti tačku 3.3.);
- problematiku funkcioniranja IT sistema (pogledati tačku 3.4. ovog Izvještaja)

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

Milenko Šego

Tabela br. 1.

Izvršenje budžeta za period od 01.01. do 31.12.2006. godine

DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAGE I ZAŠTITU

Red. broj	Vrsta rashoda	Prijedlog budžeta za 2006.god.	Odobreni budžet za 2006.god.	Promjena strukture budžeta	Tekuće rezerve	Donacije	Ostalo *	Ukupno budžet (4+5+6+7+8)	Izvršenje budžeta 2006. god.	Razlika (9-10)	Indeks (10/9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I	Tekući izdaci	26,700,000	26,700,000		0	0	0	26,700,000	25,457,554	1,242,446	95
1.	Plate zaposlenih	18,261,740	18,261,740	-1,000,000	0	0	0	17,261,740	17,018,166	243,574	99
2.	Naknade troškova zaposlenih	4,673,400	4,673,400	500,000	0	0	0	5,173,400	4,478,693	694,707	87
3.	Putni troškovi	500,000	500,000	300,000	0	0	0	800,000	710,335	89,665	89
4.	Izdaci telefonskih i pošt.usluga	300,000	300,000	0	0	0	0	300,000	283,162	16,838	94
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	230,000	230,000	50,000	0	0	0	280,000	276,956	3,044	99
6.	Nabavka materijala	900,000	900,000	-200,000	0	0	0	700,000	692,677	7,323	99
7.	Izdaci za usl. prevoza i goriva	500,000	500,000	50,000	0	0	0	550,000	506,710	43,290	92
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	750,000	750,000	100,000	0	0	0	850,000	836,192	13,808	0
9.	Izdaci za tekuće održavanje	240,000	240,000	50,000	0	0	0	290,000	289,804	196	100
10.	Izdaci za osiguranje	50,000	50,000	100,000	0	0	0	150,000	83,778	66,222	56
11.	Ugovorene usluge	294,860	294,860	50,000	0	0	0	344,860	281,081	63,779	82
II	Kapitalni izdaci	3,900,000	3,900,000		0	0	0	3,900,000	3,482,179	417,821	89
1.	Nabavka građevina	1,500,000	1,500,000	-400,000	0	0	0	1,100,000	844,201	255,799	0
2.	Nabavka opreme	2,400,000	2,400,000	400,000	0	0	0	2,800,000	2,637,978	162,022	94
III	Programi posebne namjene	0	0		0	143,850	0	143,850	98,984	44,866	69
1	Donacija od VP	0	0		0	43,850	0	43,850	43,850	0	100
2	Posebni projekti od EUPM " STOP DROGI"	0	0		0	100,000	0	100,000	55,134	44,866	55
IV	Sve ukupno	30,600,000	30,600,000		0	143,850	0	30,743,850	29,038,717	1,705,133	94
	Broj zaposlenih	1122								0	